

ParaNorman [Blu-ray 3D + Blu-ray]

ParaNorman [Blu-ray 3D + Blu-ray]

ParaNorman er et håndverksmessig mesterverk som sliter med en historie som ikke engasjerer. Laika leverer visuell kvalitet og animasjon uten sidestykke, men med et haltende manus.

ParaNorman
Chris Butler, Sam Fell
Focus Features, Laika Entertainment
2012
Universal
16:9 Letterbox (2,40:1), 1080p
DTS-HD Master Audio 5.1
92 min.
2

5

Åndenes makt

Filmbransjen er befolket av flokkdyr. Det fører overraskende ofte til at ganske like filmer dukker opp samtidig - det være seg nye versjoner av folkeeventyr eller, som er tilfelle med *ParaNorman*; filmer for en ung målgruppe med skrømt og andre monstre. På rekke og rad har vi fått servert forholdsvis mørke, animerte filmer i form av *Corpse Bride*, *Frankenweenie*, *Hotel Transylvania* og Laika-filmene *Coraline og den hemmelige dør* og nå; *ParaNorman*. Alle filmene dreier seg rundt tematikk knyttet til døden og de ikke-døde.

Vi møter Norman (Kodi Smit-McPhee) idet han ser en zombiefilm sammen med sin avdøde bestemor. Til familiens frustrasjon har nemlig Norman usedvandlig god kontakt med "den andre siden". I den vesle landsbyen er det viden kjent at Norman til stadighet snakker med byens avdøde borgere. Verre går det når Norman skal forholde seg til vår virkelighet og på skolen blir han til stadighet ertet av en guttegjeng ledet av bølla Alvin (Christopher Mintz-Plasse). Litt motvillig blir Norman kompis med Neil (Tucker Albrizzi)- en annen av skolens utskudd. Sammen treffer de på den merkelige Mr. Prenderghast (John Goodman), som råder dem til å opprettholde et gammelt rituale for å holde åndeverden i sjakk. På et gitt tidspunkt, på et gitt sted må det leses fra en bok relatert til en 300 år gammel hendelse som har preget byen. Norman setter ut for å videreføre ritualet, men på veien blir alskens skrømt vekket til live og forsøker å stoppe ham.

ParaNorman tar mål av seg å være en skummel film for en ung målgruppe. Det er en vanskelig blansegang, som filmskaperne greier forholdsvis godt. Innledningsvis avmystifiseres åndeverden ved at Norman prater dagligdags med alle åndene han støter på - først med bestemoren og deretter med alle han treffer på skoleveien. En endring skjer etter at guttene treffer Mr. Prenderghast og Norman besøker det vindskeive huset hans. Da bruker filmskaperne alle de kjente triksene for å skape spenning og de bruker overraskelsesmomenter til å skremme oss når vi minst aner det. Avslutningsvis blir samhandlingen med skrømtene mer actionpreget og det blir færre overraskelser, men spenningen vedvarer likefullt.

Dessverre er manuset filmens achilleshel. Det er Chris Butler, en av filmens to regissører, som debuterer som manusforfatter med det originale manuset til filmen. Historien makter ikke å engasjere hele veien igjennom og gjennom den actionpregede, og visuelt slående, finalen mister filmen fokus på de mer sårbare temaene som behandles innledningsvis. Filmen handler i bunn og grunn om tilhørighet og å finne sin egen stemme og plass i samfunnet - gode temaer som er viktige og vanskelige. Tematikken blir godt ivaretatt i filmens innledning, men dette mistes av syne når actionscenene overtar og filmskaperne greier aldri helt å fange seg inn igjen og sy det hele sammen mot slutten. Isteden er det de fartsfylte scenene som tar alt fokus mot slutten og min interesse avtar.

Stop-motionanimasjon kler denne filmen usedvanlig godt og dette er sannsynligvis en av de mest ambisiøse stop-motion-filmene som er produsert. Mengden arbeid som ligger bak produksjonen er formidabel og fascinerende. Laika legger mye fokus på at så mye som mulig i filmen skal være håndlaget og det er et håndverksmessig fokus som hviler over hele produksjonen. Det er selvsagt digitalt fiksfakseri involvert i produksjonen, men i bunn og grunn er det håndverk av det gode gamle slaget som ligger til grunn for animasjonen. En av de mest fascinerende scene er når Norman har låst seg inne på skolens toalett og dopapiret våkner til live og papirzombier omkranser ham. Ekstramaterialet på utgivelsen avslører hvilket formidabelt arbeid som ligger bak denne ene scenen. Det er teknisk sett så imponerende at man nærmest glemmer at historien som fortelles ikke er så engasjerende.

Selv om animasjonsteknikken som benyttes har noe gammelmodig over seg, så er det samtidsanimasjon som dominerer historien. Det er et moderne rammeverk som presenteres for en tidløs historie. Norman bruker smarttelefonen sin til å lyse opp de mørke krokene i huset til Mr. Prenderghast og søsteren til Norman, Courtney (Anna Kendrick), er på alle måter et produkt av samtiden. Selv om filmskaperne tar i bruk tradisjonell dukkeanimasjon og det ligger et formidabelt arbeid bak enhver detalj i filmen, så har ikke filmens budsjettet eskalert i takt med detaljeringsnivået. Imbd.com anslår budsjettet for å være 60 millioner dollar. Til sammenlikning er det interessant å se at den heldigitale og glatte produksjonen av *Hotel Transylvania* er estimert til 85 millioner dollar. Digitale teknikker er altså ikke besparende rent økonomisk, men det er bare en av filmene som gjorde fortjeneste på det amerikanske kinomarkedet - dessverre er det ikke alltid kvalitet som selger.

Filmens autentiske preg ivaretas også av filmens skuespillere. Det er i hovedsak unge, ukjente skuespillere som befolker de mest sentrale rollene og det er ingen stjerner som benyttes til å markedsføre filmen. Personlig synes jeg det er Anna Kendrick som stjeler showet som Normans

tenårings søster Courtney. Hun portretteres som en all-american cheerleader i en salig blanding mellom Birtney Spears og Jessica Simpson. 'Weird wins' er filmens tagline og det er på mange måter nerdenes hevn både foran og bak kamera. Istedenfor å kjøre frem stjerneskespillere for å selge filmen, er det kvaliteten i produksjonen og håndverket som er den virkelige stjernen i *ParaNorman*. Dessverre har det ikke vært salgbart nok for å overvinne det kommersielle kinomarkedet, men Laika gjør en prisverdig innsats for å holde tradisjonelle animasjonsteknikker i live.

Utgivelsen:

ParaNorman ser fabelaktig ut på blu-ray. Den enkle disken inneholder både filmen i 3D og 2D, men man må altså ha en avspiller og mottaker som takler 3D for å nyte den ekstra dimensjonen. Jeg har kun forholdt meg til 2D-versjonen av filmen. Bildet presenteres i widescreenformat og brettes ut i en perfekt gjengivelse av en usedvanlig detaljrik film. Jeg finner ingen visuelle blemmer. Lydsiden er også god og det skramler godt i alle kanaler når skrømtene jager etter våre unge helter.

Ekstramaterialet er også forholdsvis rikholdig. Med en film som til de grader spiller på selve kvaliteten i animasjonshåndverket, er dette også lagt vekt på i bakomfilmer og dokumentarer. Vi får servert en lang rekke bakomfilmer som tar for seg alle tenkelige aspekter ved produksjonen og plukker ut enkelte sekvenser som det dykkes ned i. Ekstra hyggelig er det at Georgina Hayns (gjest ved Frame by Frame i 2010 og filmens ledende dukkemaker) får såpass mye fokus og mulighet til å utdype akkurat hvor mye arbeid som ligger bak produksjonen. En av scenene det fokuseres på er den avsluttende actionsekvensen og man får mulighet til å se hvordan filmskaperne har kombinert ulike animasjonsteknikker for å skape det sensasjonelle visuelle uttrykket.

Kommentarsporet er også veldig bra med regissørene Sam Fell og Chris Butler som leverer informativt og underholdende om filmens innhold og produksjon. Vi får servert anekdoter fra produksjonen og bakgrunner for valgene som tas underveis i historien med referanser til regissørenes favorittfilmer i grøssersjangeren. Vi får også se preliminnære animasjonssekvenser hvor håndtegnede storyboards kombineres med et uferdig lydspor.

Samlet sett en meget god utgivelse av en film som kunne vært ennå bedre.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 17.02.13

Takk til Universal for anmeldereksemplar.

Trailer ParaNorman:

Relaterte utgivelser:

[Coraline og den hemmelige dør](#)

Ja

[ParaNorman cover;](#)